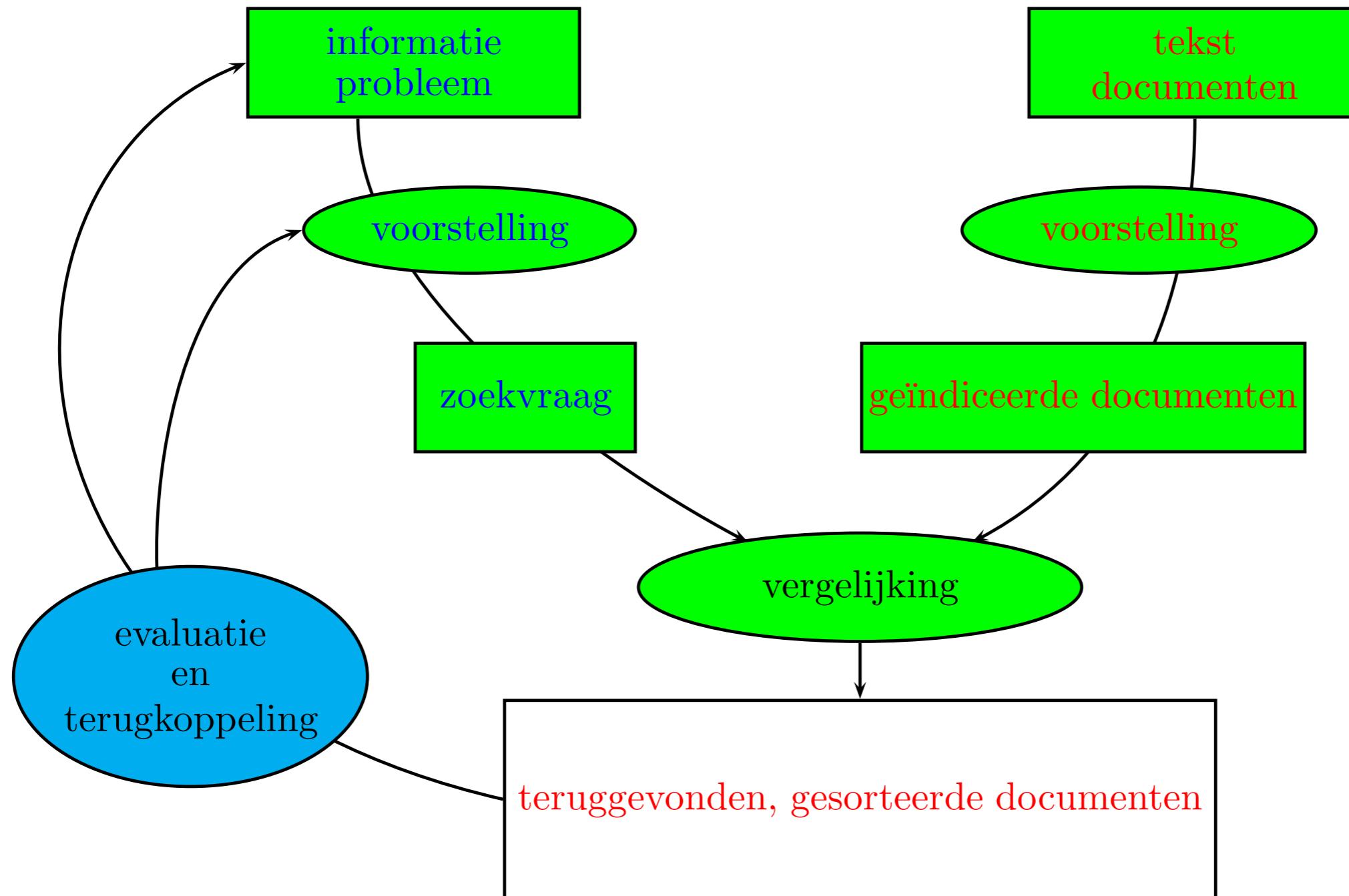

Aanvullingen IR

Herhaling

Index

A word cloud visualization showing the frequency of various terms in a collection of documents. The size of each word indicates its relative importance or frequency. The most prominent term is 'document' (in dark red). Other significant terms include 'term', 'score', 'query', 'bananen', 'boek', 'from', 'gewicht', 'titel', 'gebruiker', and 'relevant'. Smaller terms provide context such as 'precision', 'recall', 'select', 'retrieve', 'contains', 'aantal', 'zoekvraag', 'index', 'zoektermen', 'woorden', 'verzameling', 'verwijderen', 'precision', 'IR', 'where', 'gevonden', 'verschillende', 'meerdere', 'slechts', and 'match'.

Probleem

Sommige woorden zijn gerelateerd: kijken naar betekenis

Thesaurus

- Synoniemenwoordenboek
- Verschillende termen en relaties ertussen
- Doel: helpen bij indexeren en zoeken

Termen

- Zelfstandige naamwoorden
- In standaardvorm
  - Meervoud voor telbare woorden
  - Zonder voorzetels, accenten, ...
- Niet te specifiek (meerdere documenten)
- Niet te algemeen (niet in alle documenten)
- Evt. met contextinformatie voor homografen

Oorsprong van termen

- Woordenboeken, woordenlijsten
- Uit documenten
- Van domeinexperten

machine (ICT)

pc

desktop

personal
computer

bak (ICT)

- Concept wordt beschreven door termen
- Kies één voorkeursterm
- Andere termen verwijzen naar voorkeursterm voor indexering enz.

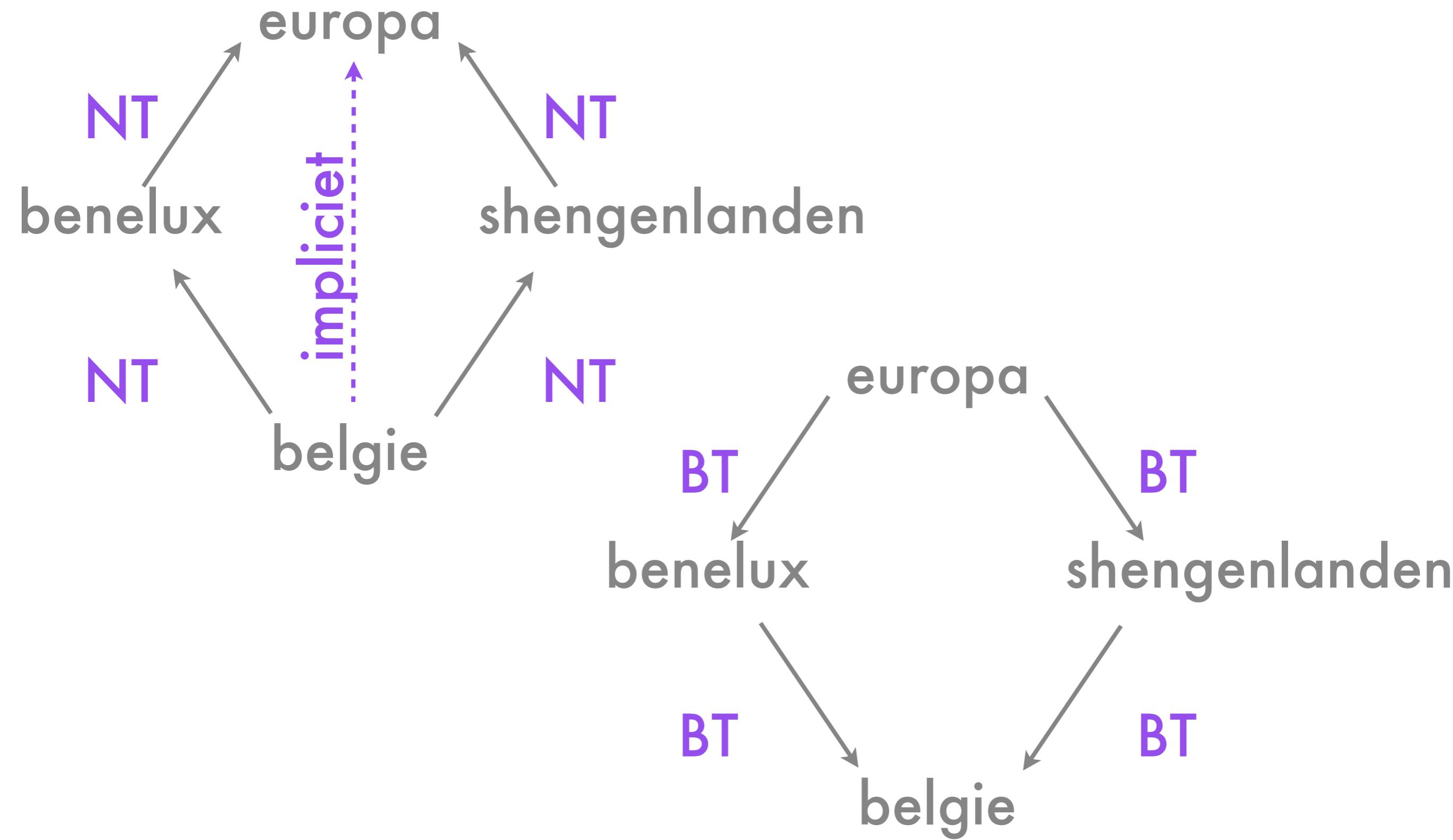
U(sed)F(or) en USE

- Niet-voorkeur USE voorkeur
- Voorkeur UF niet-voorkeur
  - desktop **UF** bak (ICT)
  - bak (ICT) **USE** desktop
- Meerdere termen
  - pc **USE** windows + desktop
  - windows **UF+** pc

Semantische relaties

- Hierarchie tussen bredere term (**BT**) en een engere term (**NT**)
- Beide zijn hetzelfde soort van ding en $BT \supseteq NT$
- Soort: poedel **BT** hond
- Instantiatie: lessius mechelen **BT** hogeschool
- Geheel/onderdeel:
  - onderzoeksgroep **BT** departement
  - belgie **BT** europa

Structuur: polyhiërarchisch

Gerelateerde termen

- Geen synoniemen (UF,USE) of hierarchische relatie (BT,NT)
- Maar als je zoekt op het een, kan het ander ook nuttig zijn
- term **RT** term
  - de nayer **RT** sint katelijne waver
- RT is zijn eigen inverse

Hoe vinden?

tijd	vrijetijdslectuur RT vrijetijd
product	scheepsbouw RT schip
toepassing	computers RT tekstverwerking
onderdeel	voertuigen RT wielen

plaats	vreemde talen RT taallabos
oorzaak	vandalisme RT vijandigheid
apparaat	schilderen RT borstels
complement	ouders RT kinderen

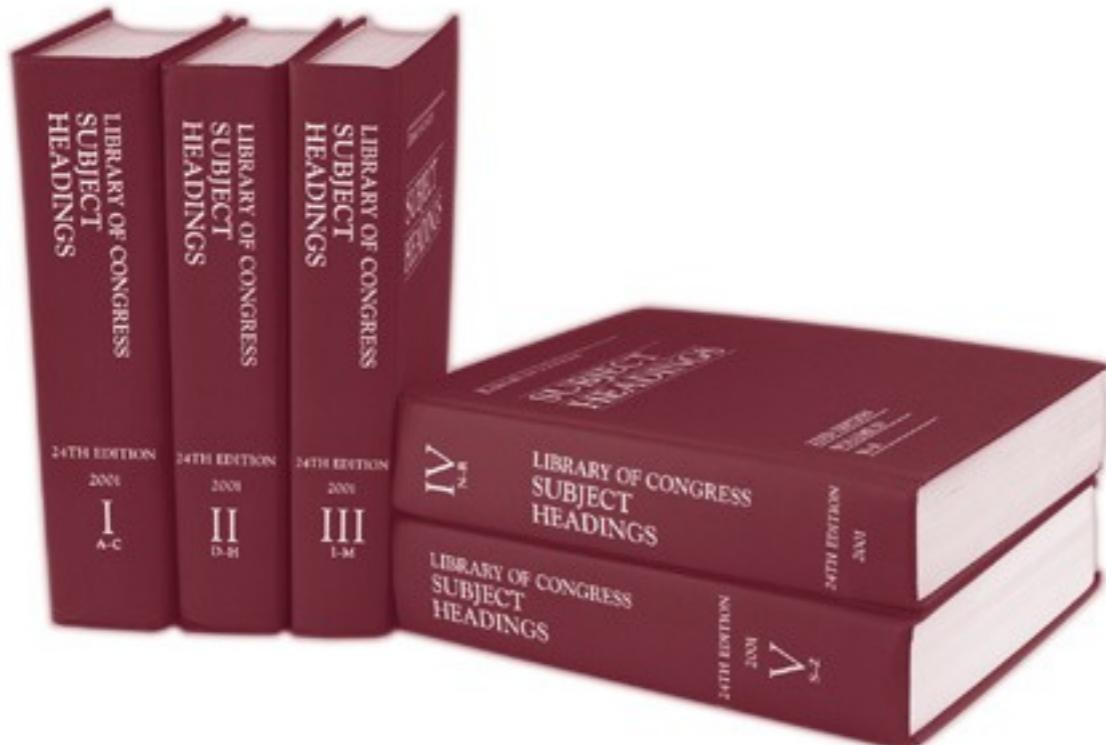
Scope notes

- Meer informatie geef bij term
  - Definitie
  - Waarschuwing of hints over gebruik
- hogeschool **SN** aanbieder van niet-universitair hoger onderwijs
- mechelen lessius **SN** bevat tegenwoordig ook Campus De Nayer

Library of Congress

Library of Congress Subject Headings

Ergoloid mesylates (<i>May Subd Geog</i>) <i>[RM666.E78]</i>
UF Dihydroergotoxine
Dihydrogenated ergot alkaloids
BT Ergot alkaloids
Psychotropic drugs
Ergometer
USE Dynamometer
Ergonomics
USE Work measurement
Ergonomics
USE Human engineering
Ergosterol
BT Sterols
NT Ergocalciferol
Ergot
<i>[RSI65.E7 (Pharmacy)]</i>
UF Rye smut
Spurred rye
BT Adrenergic alpha blockers
Dopamine—Agonists
NT Ergot alkaloids

online versie

In Oracle

Inladen uit tekstbestand met ctxload

term

SYN synoniem

NT engere term

BT bredere term

RT gerelateerde term

USE geprefereerde term

SN tekst

term

NT1 engere term

NT2 engere term

NT3 engere term

NT2 engere term

Gebruiken

```
declare termen varchar2(200);
begin
    termen := ctx_thes.bt('bananen',3);
    dbms_output.put_line(' bredere termen voor bananen: ' || termen );
end;

select titel , score(1) from boek
where contains(tekst, 'bt(bananen)', 1) > 0
```

Classificatie (van documenten)

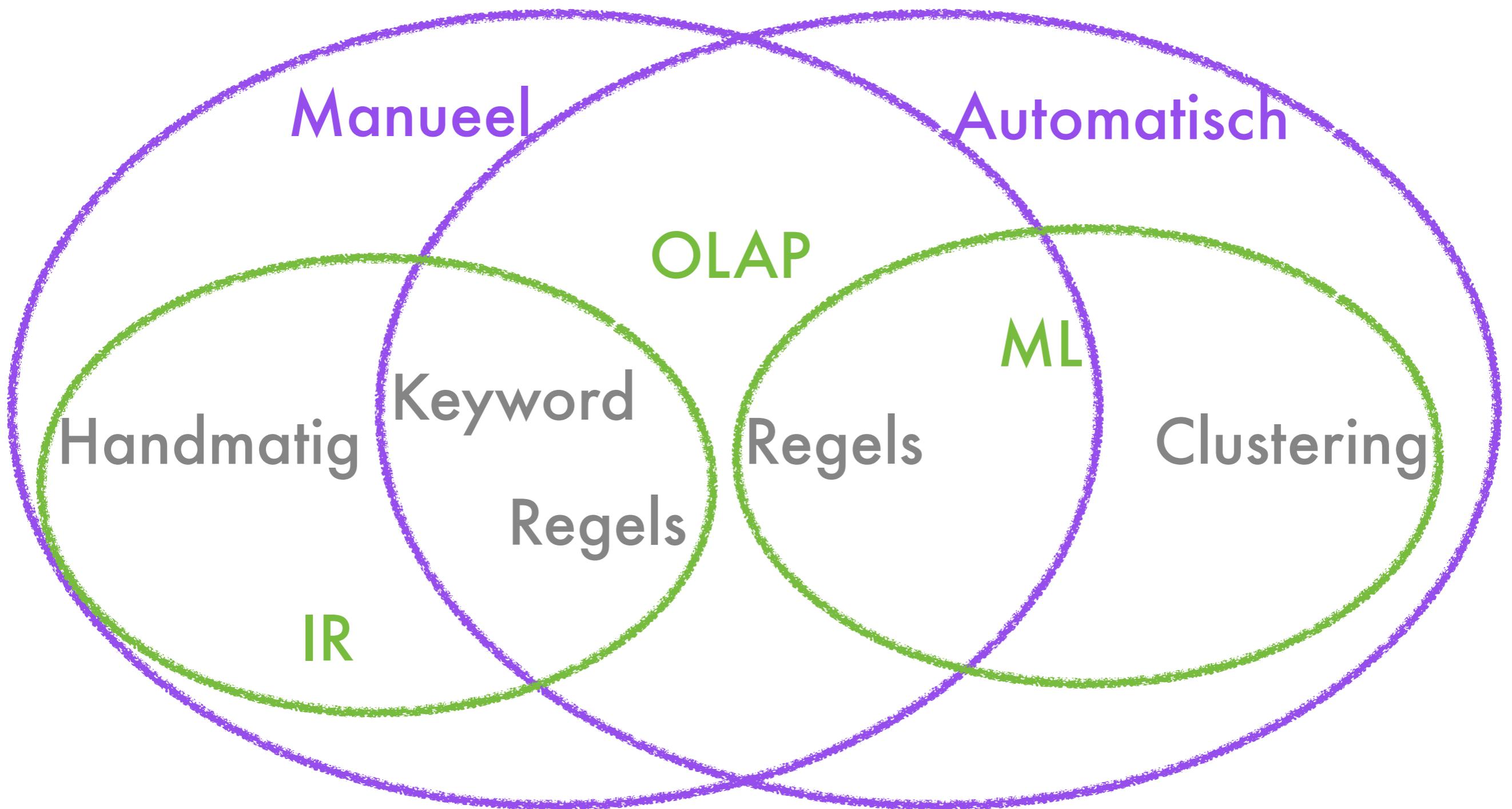
Classificatie

- Grote verzameling documenten
- Opdelen in 2 delen, bv.
  - Interessant
  - Niet interessant
- IR is classificatie taak

Andere voorbeelden

- Produkten in supermarkt
  - Succesvol
  - Onsuccesvol
- Moleculen
  - Actief
  - Niet actief
- Financiële transacties
  - Verdacht
  - Niet verdacht
- Studenten
  - Extra begeleiding
  - Niet nodig

Technieken

Technieken

- Handmatig elk document classificeren (~ web directories)
- Zoeken naar keywords (~ search engines)
- Gebruik maken van **classificatieregels**: interessant IF iPhone | iPad | iPod & touch
  - Handmatig schrijven
  - Automatisch ontdekken

Automatisch ontdekken

- Gesuperviseerd machinaal leren
- Gegeven: training data
  - Positieve voorbeelden
  - Negatieve voorbeelden
- Vind: regels die zo goed mogelijk training data vatten

Voorbeeld

Een iPhone is cool

Windows 7 is beter dan Windows Vista

Een iPad heeft een touchscreen

Op een iPhone draait geen Windows bro!

Machine Learning

interessant IF (iPhone | iPad) & ! Windows

Clustering (unsupervised)

Een iPhone is cool

Windows 7 is beter dan Windows Vista

Een iPad heeft een touchscreen

Op een iPhone draait geen Windows bro!

Taak: deel op in 2 groepen

Clustering

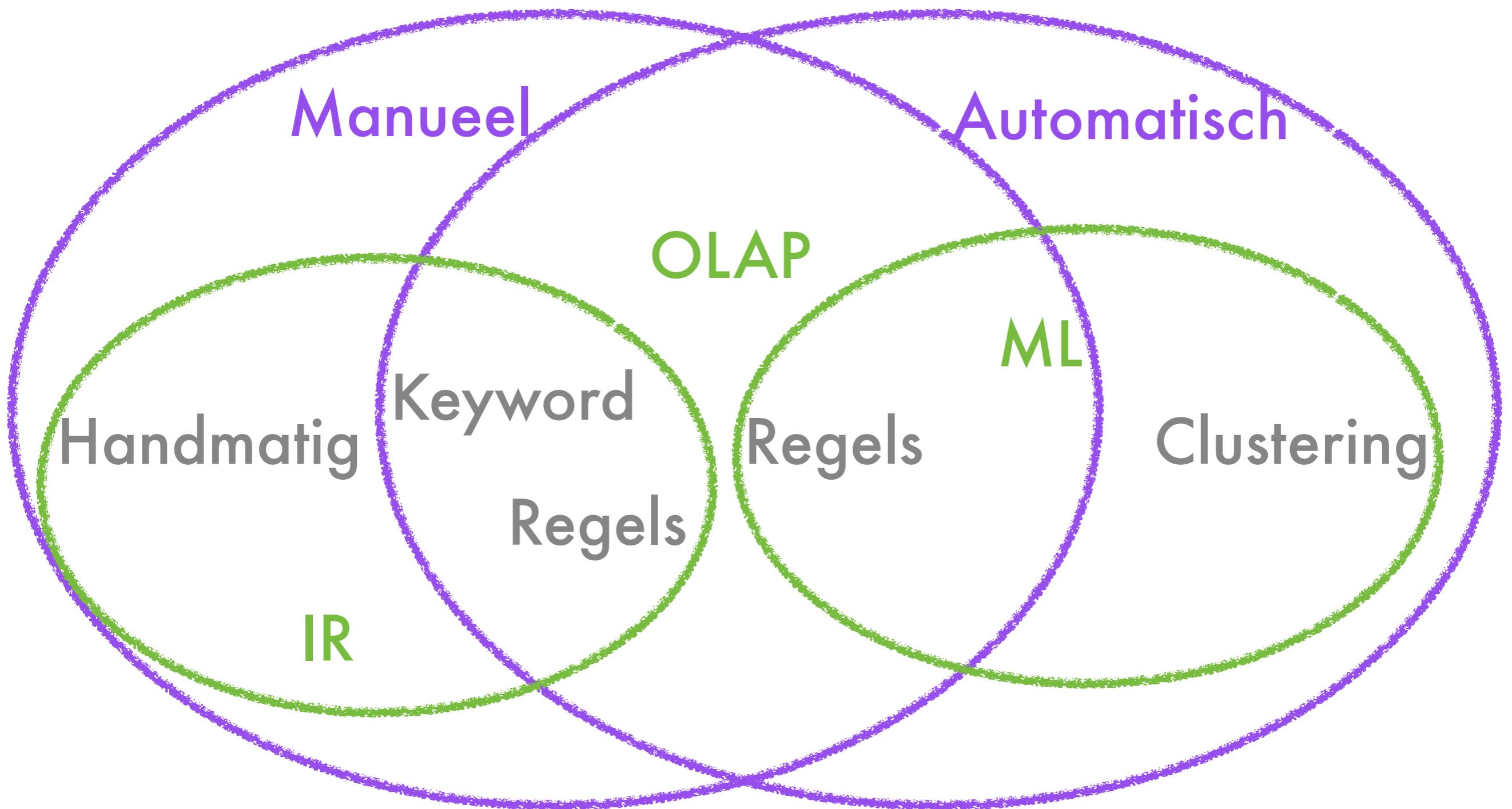
Een iPhone is cool

Een iPad heeft een touchscreen

Op een iPhone draait geen Windows bro!

Windows 7 is beter dan Windows Vista

Technieken

ML algoritmes

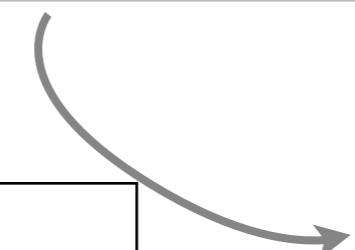
Een iPhone is cool

Windows 7 is beter dan Windows Vista

Een iPad heeft een touchscreen

Op een iPhone draait geen Windows bro!

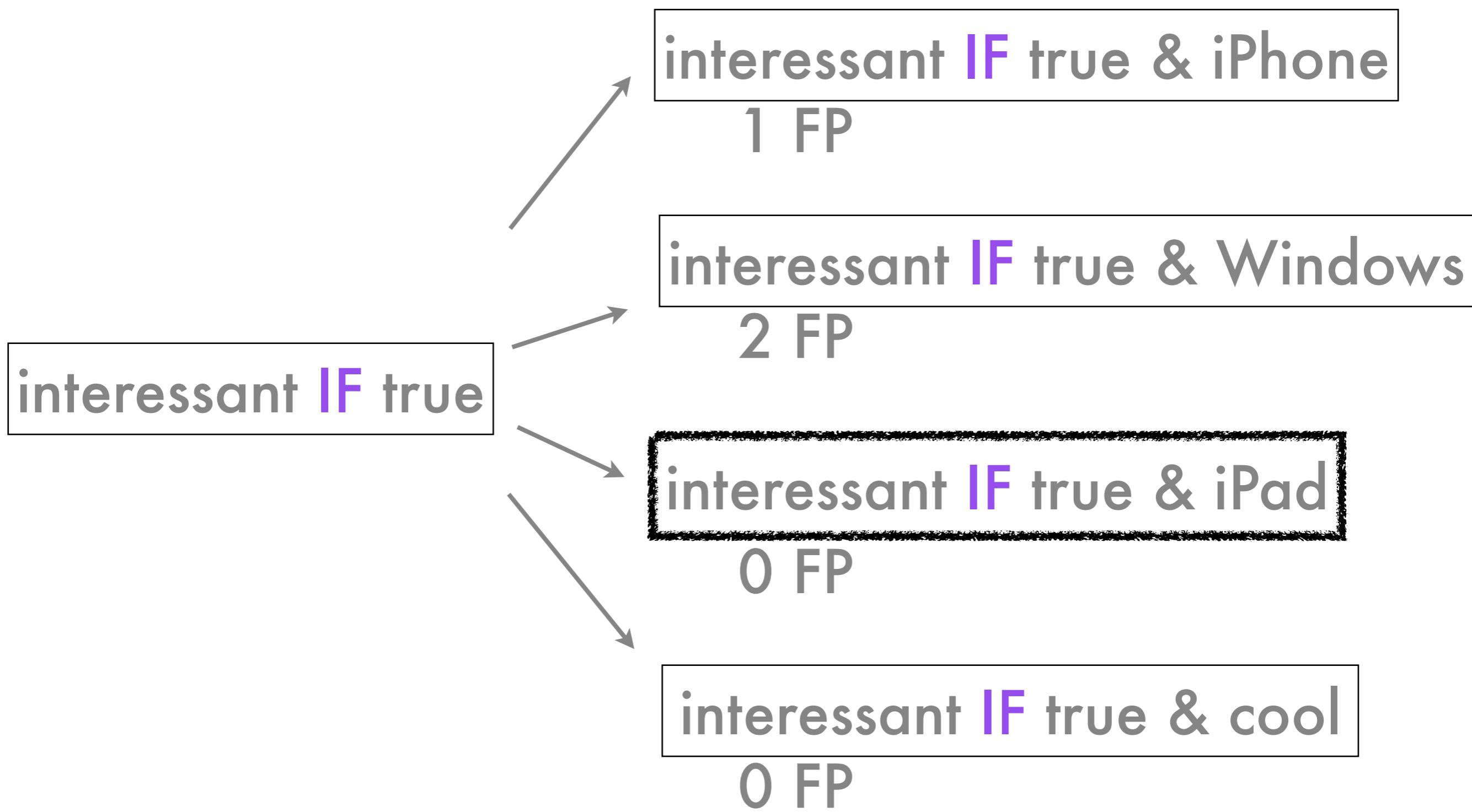
interessant **IF** true

fouten: 2 false positives

dus verstrekken

ML algoritmes

ML algoritmes

Een iPhone is cool

Windows 7 is beter dan Windows Vista

Een iPad heeft een touchscreen

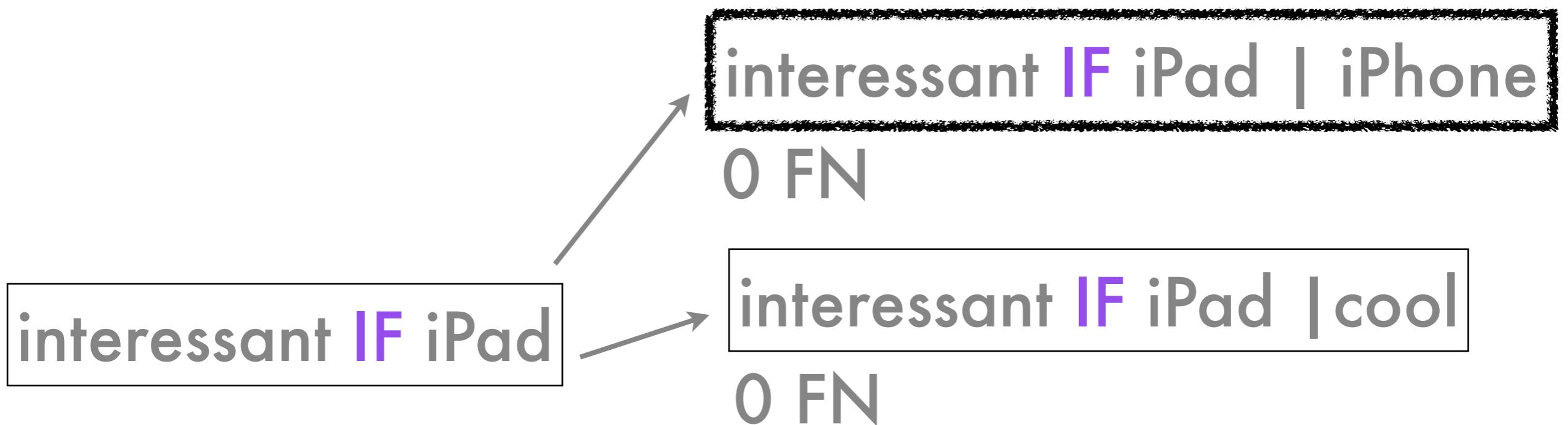
Op een iPhone draait geen Windows bro!

interessant IF iPad

fouten: 1 false negative

dus versoepelen

ML algoritmes

ML algoritmes

Een iPhone is cool

Windows 7 is beter dan Windows Vista

Een iPad heeft een touchscreen

Op een iPhone draait geen Windows bro!

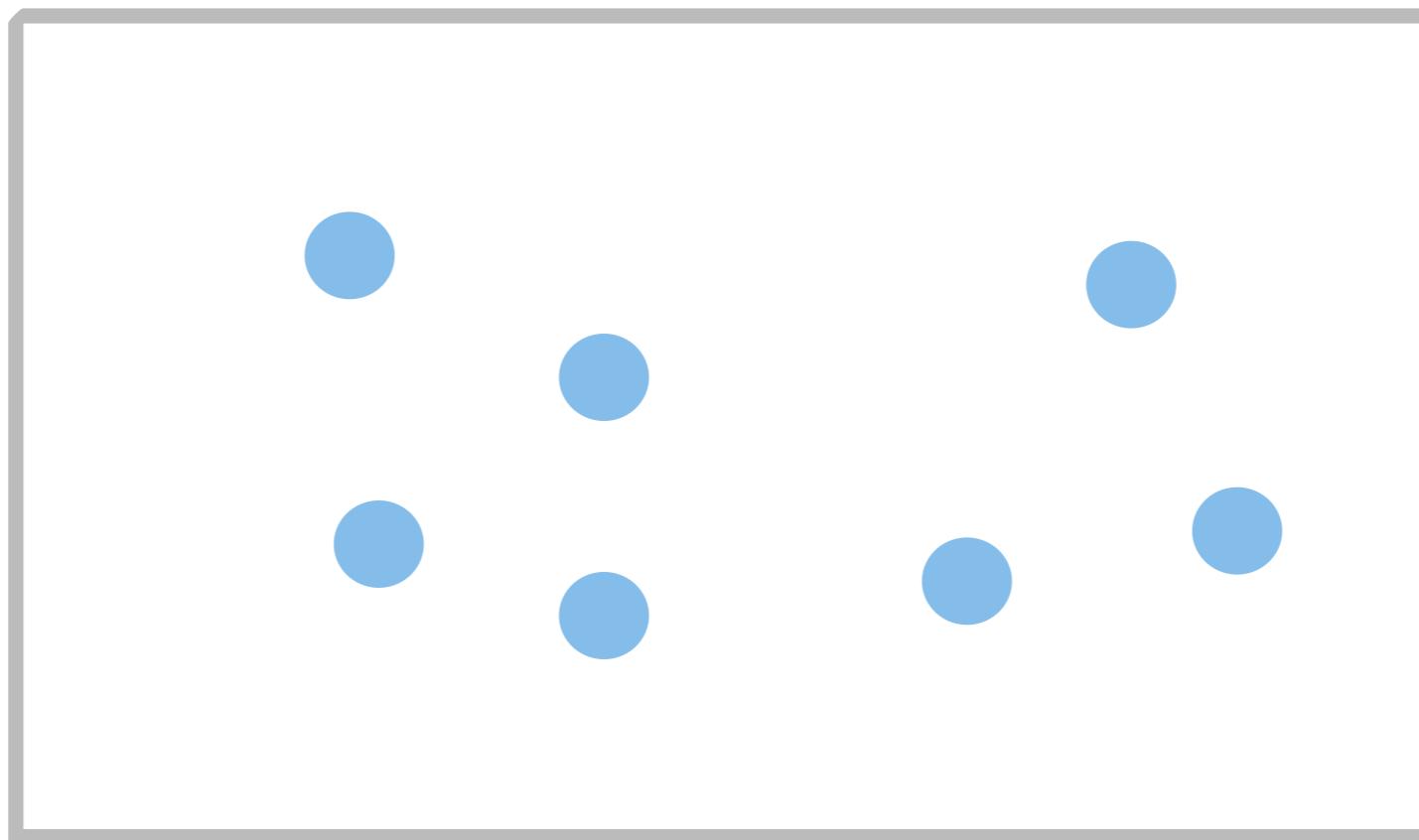

fouten: 1 false positive

interessant IF iPad | iPhone

dus verstrekken

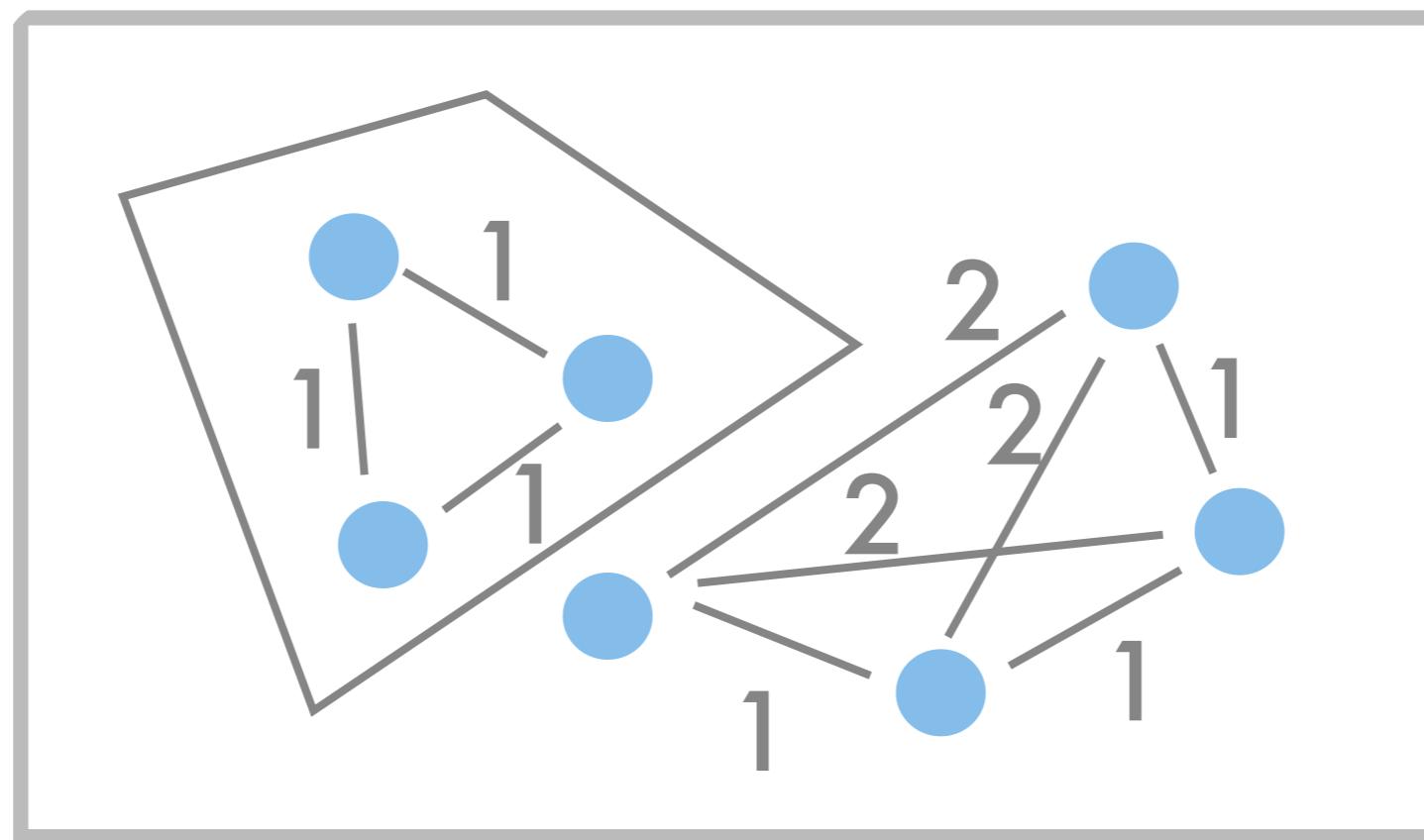
k-means clustering

Interne afstand in cluster C: $\sum_{x,y \in C} (x - y)^2$

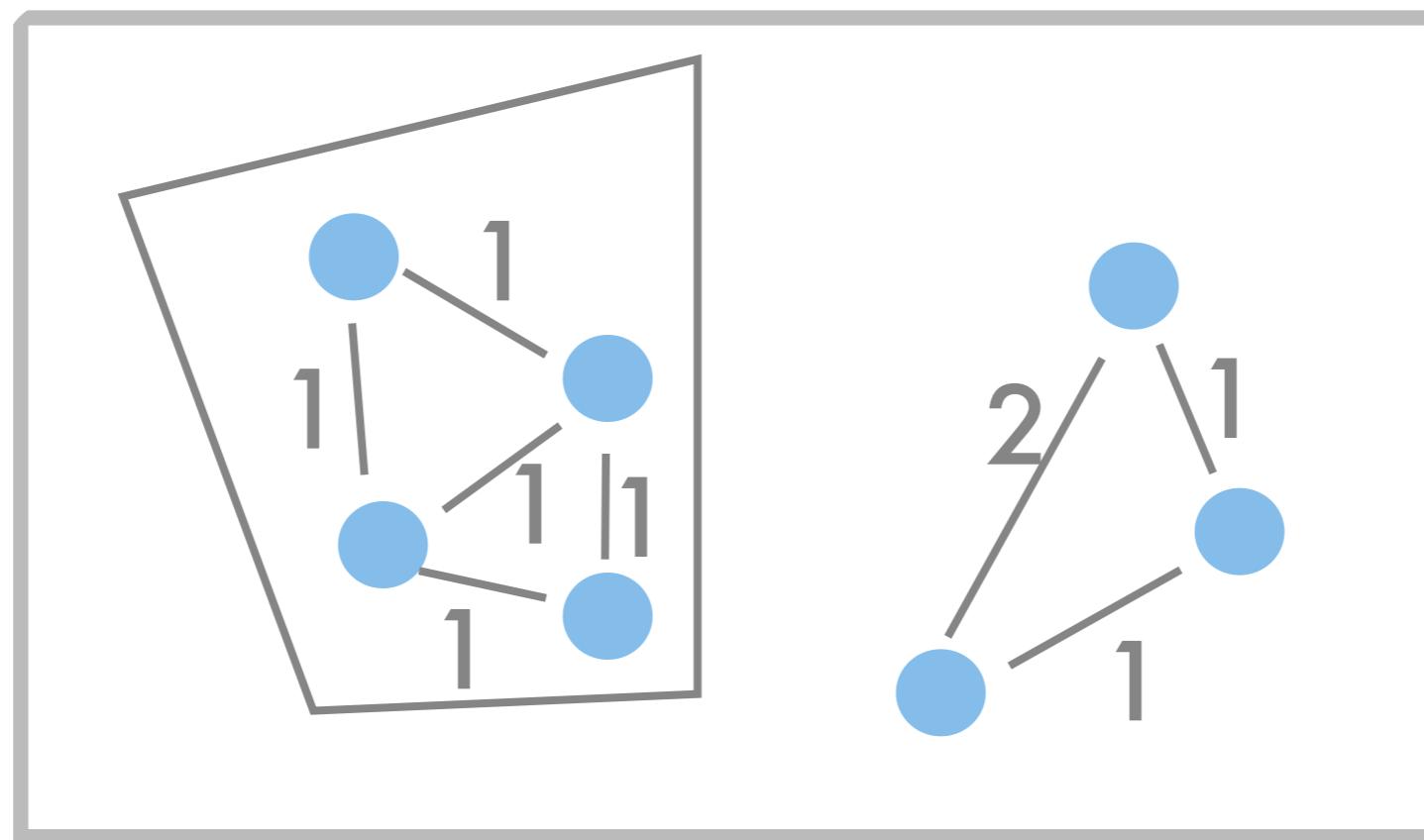
Totale afstand van clustering: $\sum_{C \in \mathcal{C}} \sum_{x,y \in C} (x - y)^2$

k-means clustering

Totale afstand van clustering:
 $(1+1+1) + (2+2+2+1+1+1) = 12$

k-means clustering

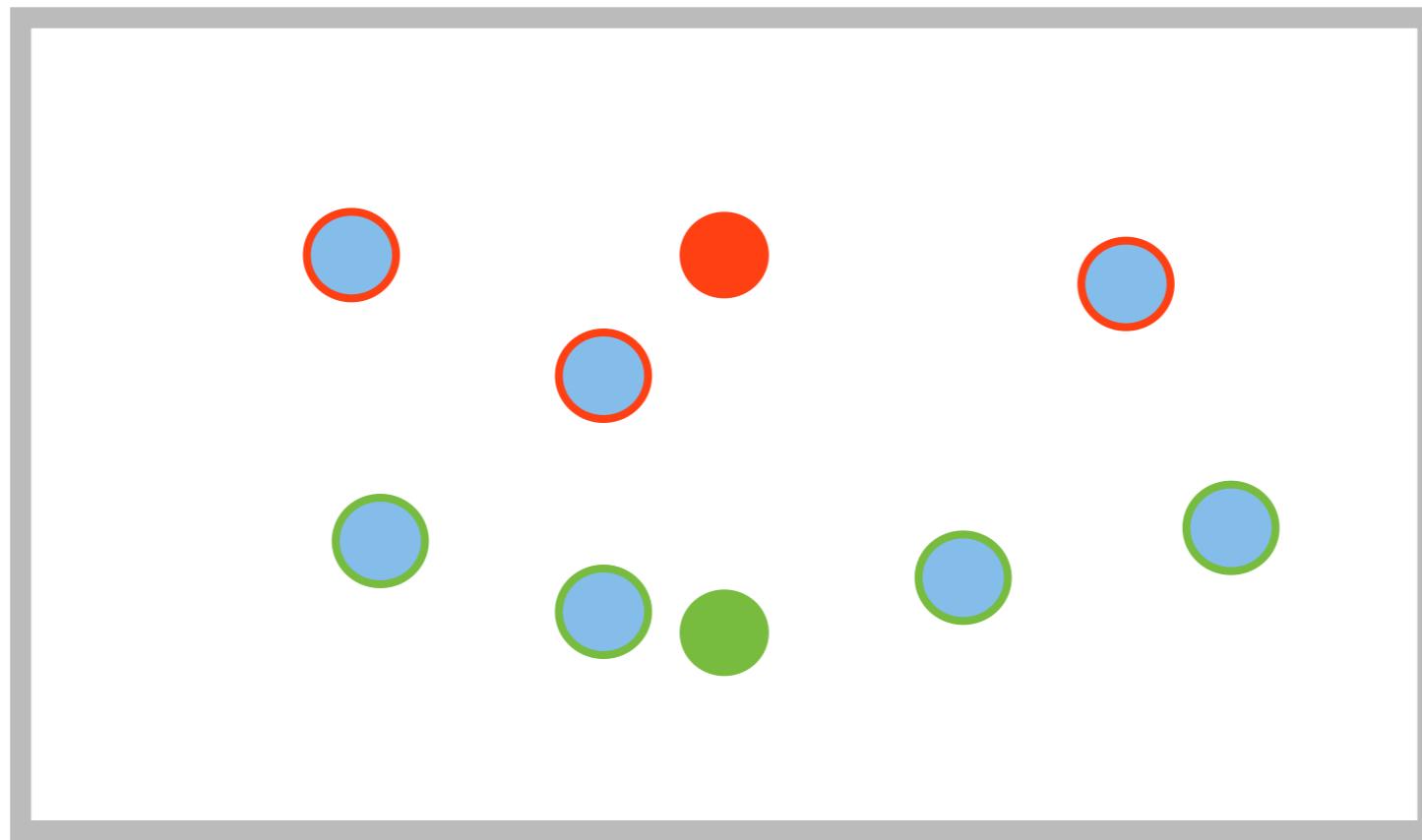

Totale afstand van clustering:
 $(1+1+1+1+1) + (2+1+1) = 9$

k-means clustering

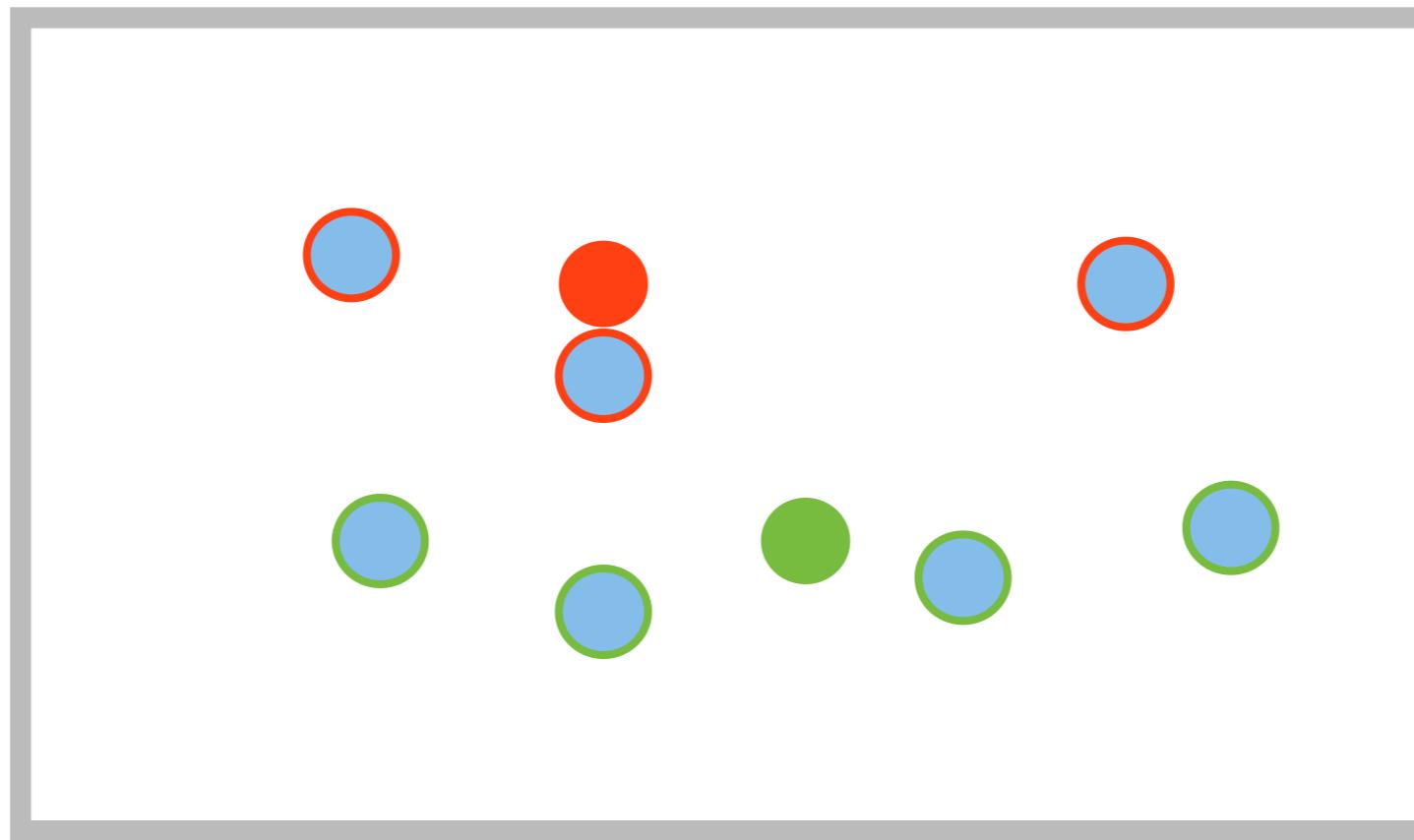
- Doel: $\operatorname{argmin}_{\mathcal{C}} \sum_{C \in \mathcal{C}} \sum_{x, y \in C} (x - y)^2$
- Niet exact te berekenen
- Dus iteratief benaderen
  - Cluster voorstellen door zijn zwaartepunt
  - Begin: kies willekeurig k zwaartepunten

k-means clustering

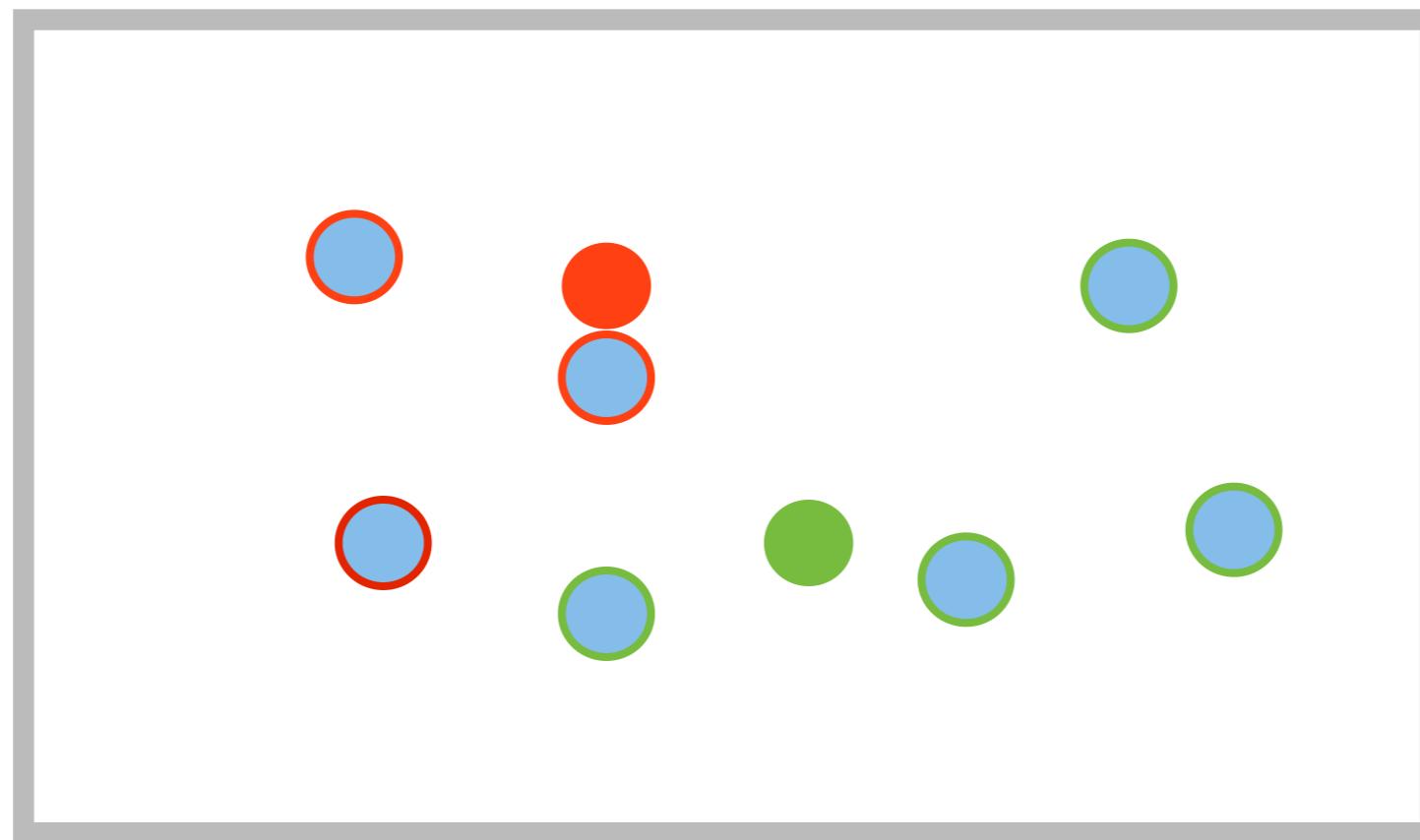
- Maak clusters: elk punt gaat naar cluster van dichtstbijzijnde zwaartepunt
- Volgende stap: verschuif zwaartepunten

k-means clustering

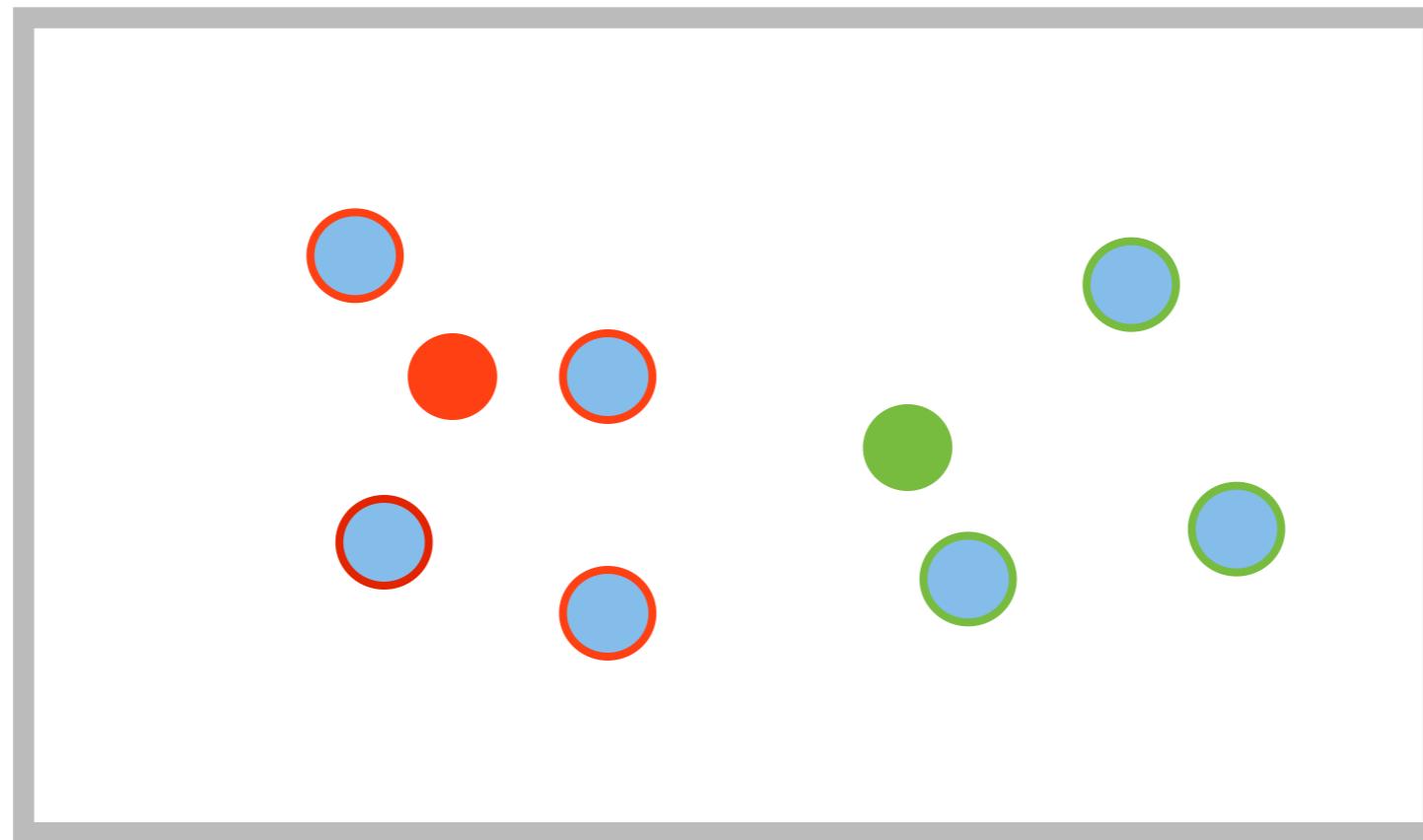
- Volgende stap: pas clusterindeling aan

k-means clustering

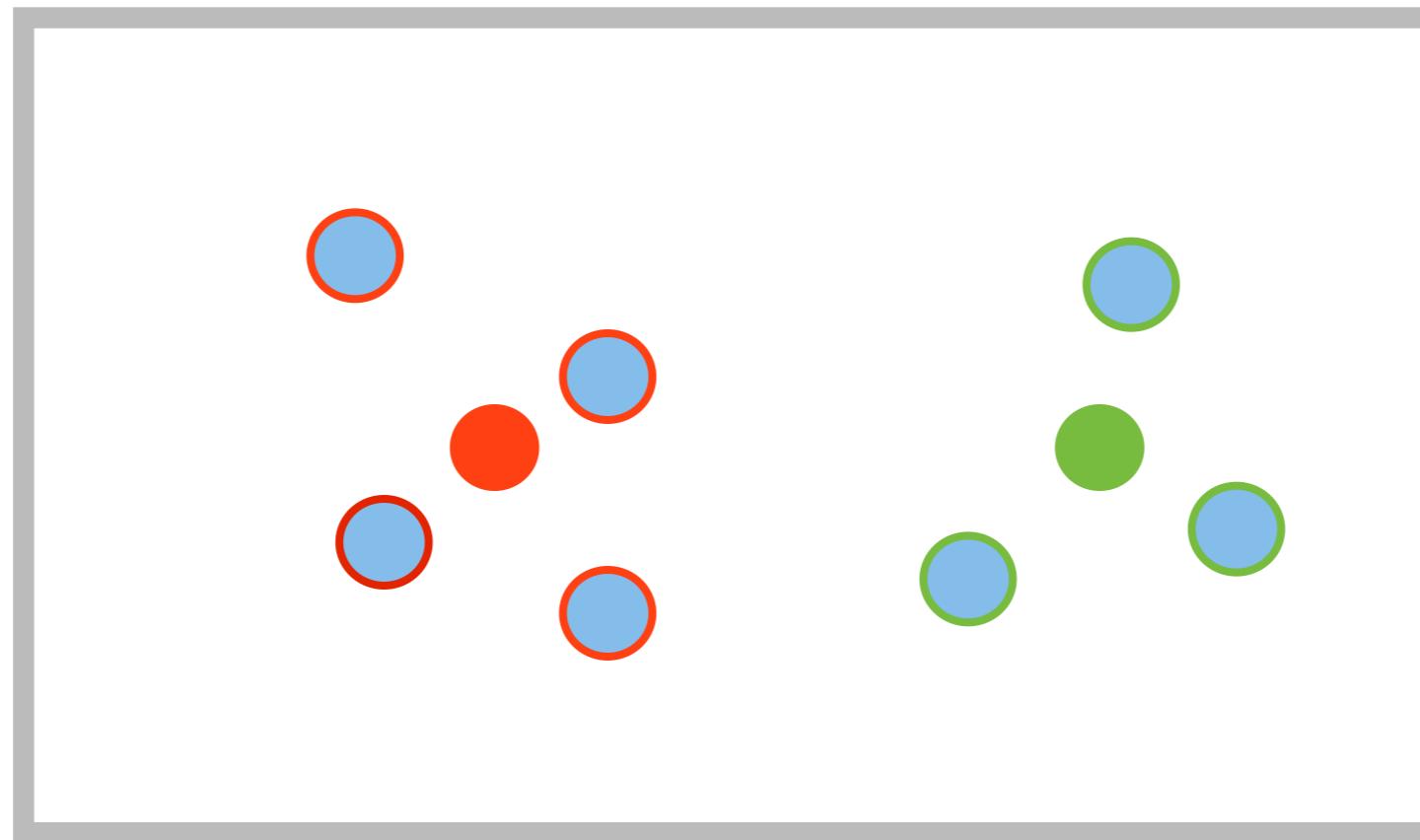
- Herhaal tot er niets meer verandert

k-means clustering

- Herhaal tot er niets meer verandert

k-means clustering

- Herhaal tot er niets meer verandert